

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně **L. F.**, zast. Mgr. Veronikou Moudrou, advokátkou, AK Ke Džbánu 566/2, 161 00 Praha 6, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 3. 2003, č. j. 7 Az 24/2003 – 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze shora, kterým byla zamítnuta žaloba podaná proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2002, č. j. OAM-11517/VL-16-04-2001, jímž bylo rozhodnuto o udělení azylu tak, že se azyl podle ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zák. č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zák. č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), ve znění zák. č. 2/2002 Sb., neuděluje. Bylo

rovněž vysloveno, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zák. o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně dne 4. 4. 2002 opravný prostředek, v němž namítala, že při pohovoru s ní byla nesprávně uvedena její profese a vzdělání, když ukončila vysokou školu a je profesí lékařkou a že uváděla závažný důvod žádosti o azyl, t. j. ekonomický a ekologický problém, neboť bydlí v ekologicky znečištěné černobylské zóně. Má dceru, která má onemocnění spojené s imunitním systémem a chtěla by jí přivézt do České republiky. Zjistila, že může složit zkoušky, aby obhájila diplom. Přesídlit do jiného ekologicky čistého města na území Ukrajiny není tak snadné.

Městský soud v Praze jako soud I. stupně v důvodech zamítavého rozsudku uvedl zejména, že stanovisko o nevyhovujícím životním prostředí nelze považovat za důvod nasvědčující pronásledování podle § 12 zák. o azylu, žalobkyně není rodinným příslušníkem osoby, které by byl azyl udělen, a proto podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona nejsou splněny a že správní orgán zvážil situaci žadatelky a poměry v zemi jejího původu a dospěl k závěru, že humanitární azyl podle § 14 zákona neudělí. Pokud jde o překážky vycestování cizince, pak vycházel ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv a informací Ministerstva zahraničních věcí ČR. Došel k závěru, že nelze na žalobkyni vztáhnout překážku vycestování z důvodů v ust. § 91 zák. o azylu uvedených.

V kasační stížnosti stěžovatelka jako důvod uplatňuje ust. § 103 odst. 1 písm. b/ zák. č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (s. ř. s.). Uvádí, že je státní občankou Ukrajiny, ale protože její předkové jsou Rusové, absolvovala vysokoškolské vzdělání na Leningradském lékařském institutu výlučně v ruštině a zná tak lékařskou terminologii v tomto jazyce. Lékařská terminologie v jazyku ukrajinském je prakticky stejně rozdílná jako v jazyku českém a má tak ve svém oboru daleko horší uplatnění; na Ukrajině vždy bude dána přednost lékaři hovořícímu ukrajinštinou, což žalobkyně pociťuje jako diskriminaci, která se na Západní Ukrajině projevuje otevřeně, neboť rusky hovořícím osobám není rozuměno v obchodech, restauracích, na úřadech, v zaměstnání. Tamější policie se začala informovat, kde se v současné době nachází, což jí na klidu nepřidává. Je rozvedená, matkou nezletilé dcery V., nar. xx 1993, o níž pečuje v České republice. I ona má podanou žádost o azyl. Pracuje v rámci svého vzdělání jako sanitář na Urologické klinice v P. a může se připravovat na nostrifikační zkoušky a pomáhá řešit nedostatek středního zdravotního personálu v České republice. Požádala o přiznání odkladného účinku napadeného rozhodnutí žalovaného a přerušení řízení.

Ve svém vyjádření se žalovaný zmínil o tom, že stěžovatelka při pohovoru uvedla, že sice pracovala jako lékařka záchranné služby, ale současně si přivydělávala prodejem v tržnici a práci v jiném zdravotnickém zařízení nehledala nikoli proto, že má vzdělání v ruštině, nýbrž proto, že všude byly nízké mzdy.

Soud zjistil, že k datu 18. 2. 2004 nebylo o žádosti o udělení azylu nezl. V. (V.) F. rozhodnuto.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka přicestovala do České republiky (ČR) dne 31. 3. 2000, návrh na zahájení řízení o udělení azylu nese datum 26. 11. 2001, přitom nežádala o azyl jménem žádných dětí do 18 let a také v té době s ní nežili žádní rodinní příslušníci. Důvod opuštění vlasti byl ekonomický, měla práci, ale mzda byla příliš nízká a nestačila na zaplacení nájemného ani obživy. Je rozvedená a její manžel nejeví žádný zájem o dceru. Obsah správního spisu svědčí o snaze legalizovat pobyt na území ČR.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b/ s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území ČR a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Dle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státní občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 109 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud je vázán rozsahem kasační stížnosti; to neplatí, je-li na napadeném výroku závislý výrok, který napaden nebyl, nebo je-li rozhodnutí správního orgánu nicotné. Podle odst. 3 je týž soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c/) nebo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé a nebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (§ 103 odst. 1 písm. d/), jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Podle odst. 4 ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

V daném případě je kasační stížnost uplatněna z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že by při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Stěžovatelka, uplatňujíc shora uvedený důvod kasační stížnosti, však žádné takové okolnosti nesděluje. Především uvádí zcela odlišně důvody, pro které udělení azylu požaduje, totiž pocit diskriminace, jíž má být údajně vystavena proto, že hovoří rusky na Ukrajině a dále, že pečuje o svou dceru, která chodí do české základní školy a že se na její osobu dotazovala ukrajinská policie. Z původně uvedených důvodů zůstala pouze u skutečnosti, že v místě jejího bydliště je podstatně zvýšený výskyt všech nemocí souvisejících s ozářením, neboť žila v oblasti postižené černobylskou katastrofou.

Ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b/ s. ř. s., skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spise obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li tam podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Takové vady řízení však shledány nebyly. Ze správního spisu je naprosto zjevné, že správní orgán provedl v řízení úplné dokazování, je zřejmé z jakých důkazních prostředků při svém rozhodování vycházel, řádně je zhodnotil a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož správní orgán při svém rozhodování o tom, zda jsou důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zák. o azylu vycházel. Ze spisového materiálu bylo rovněž zjištěno, že

stěžovatelka nebyla nikterak krácena na svém právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí, vyjádřit se k nim a navrhnout jejich doplnění. Především stěžejní důvod, který je zmiňován, totiž neblahé důsledky ekologické katastrofy - havárie na reaktoru atomové elektrárny v Černobylu - byly správně posouzeny jako okolnosti, které neumožňují udělit azyl podle § 12 zákona o azylu. Správní orgán také zvážil, zda lze udělit azyl i podle § 14 zákona a došel k závěru, že na základě posouzení osobní situace a poměrů v zemi její státní příslušnosti neudělí humanitární azyl a pro udělení azylu podle § 13 pak nebyl objektivní důvod. Vlastní rozhodnutí udělit či neudělit azyl z humanitárního důvodu podle § 14 je věcí volného uvážení správního a ve vztahu k výsledku tohoto rozhodnutí není přezkum soudem možný (srov. IV ÚS 532/02). Okolnost, že stěžovatelka pochází z území, kde se udála katastrofa s rozsáhlými ekologickými dopady, není samostatnou kategorií, jež by zakládala sama o sobě důvod pro udělení azylu. Může se tak stát jen za splnění dalších podmínek, jež zákon o azylu předvídá.

Soud se mohl zabývat vznesenými stížnostními body jen v rámci, v němž je kasační stížnost vymezena a důvody, jež tam jsou uvedeny. Soud neshledal žádné takové důvody kasační stížnosti, k nimž by měl přihlížet z úřední povinnosti a nemůže se zabývat novými skutečnostmi, které stěžovatelka uplatnila až v kasační stížnosti, totiž problémem spočívajícím v neznalosti lékařské terminologie v ukrajinském jazyce. Vzhledem k tomu se ani nemohl dále podrobněji zabývat otázkou, zda by tato skutečnost mohla ovlivnit závěr správního orgánu, jež učinil, jestliže lékařskou praxi hodlá stěžovatelka vykonávat v ČR, kde rovněž bude muset znát lékařskou terminologii v jiném než ruském jazyce. Soud nemohl přihlížet ani k okolnosti, že se nyní nezletilá dcera V. nachází v ČR a sama o azyl požádala, a stěžovatelka jako zákonná zástupkyně za ni jedná. Přitom vazba mezi matkou a dcerou tímto rozhodnutím není přerušena, neboť je řešena jiným způsobem, a to udělením víza za účelem strpění pobytu podle § 35 zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnosti není důvodná, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s., zamítl.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud podle ust. § 56 odst. 2 za použití ust. § 120 s. ř. s. rozhodl o kasační stížnosti přednostně, nerozhodoval již o podaném návrhu stěžovatelky přiznání odkladného účinku kasační stížnosti; pro přerušení řízení rovněž neshledal žádný zákonný důvod.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. žádné neúčtoval, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. 2. 2004

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu